

GRUNDSKOLE 13. august 2021

DEBATINDLÆG

Skrevet af

Mie Dalskov Pihl

Chef for registeranalyse

Skolelukninger skubber bag på privatskolernes fremmarch – det er netop problemet

En større og større andel af danske skolebørn går i privat- og friskoler. Det er især børn af ressourcestærke forældre, der går på privat- og friskolerne. Det er et problem uanset den bagvedliggende årsag.

Kontakt

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

Karsten Suhr, formand for Danmarks Private Skoler, var den 5. august på banen med et [debatindlæg](#) på Skolemonitor, hvor han kommenterede vores analyse om udviklingen på skoleområdet fra juli måned.

Vores [analyse](#) viser først og fremmest, at der har været en voldsom vækst i, hvor stor en del af de danske skolebørn, der går i en privat- eller friskole. I 40 kommuner går mindst én ud af fem skoleelever i første klasse på en privat- eller friskole. For 13 år siden gjaldt det kun 10 kommuner.

Det er et problem, fordi vi ved – fra en tidligere [analyse](#) – at det primært er børn fra ressourcestærke hjem, der sender deres børn i privat- og friskoler. Dermed risikerer vi ikke bare at skabe et A- og et B-hold, men også at efterlade børn fra mindre ressourcestærke hjem på perronen.

Analysen fik Karsten Suhr til tasterne. Han skriver, at vi ikke bruger mange kræfter på at fremhæve, at en del af forklaringen på udviklingen er, at der er lukket mange lokale folkeskoler. Det er decideret forkert.

I analysens allerførste afsnit står der:

”Danmarkskortet er blevet forandret siden 2007, når det gælder skoleområdet. Mange folkeskoler er lukket, mens flere fri- og privatskoler er opstået. Konsekvensen er at langt flere børn i dag går på fri- og privatskole end tidligere, mens færre børn går i folkeskolen.”

I analysens hovedkonklusioner skriver vi:

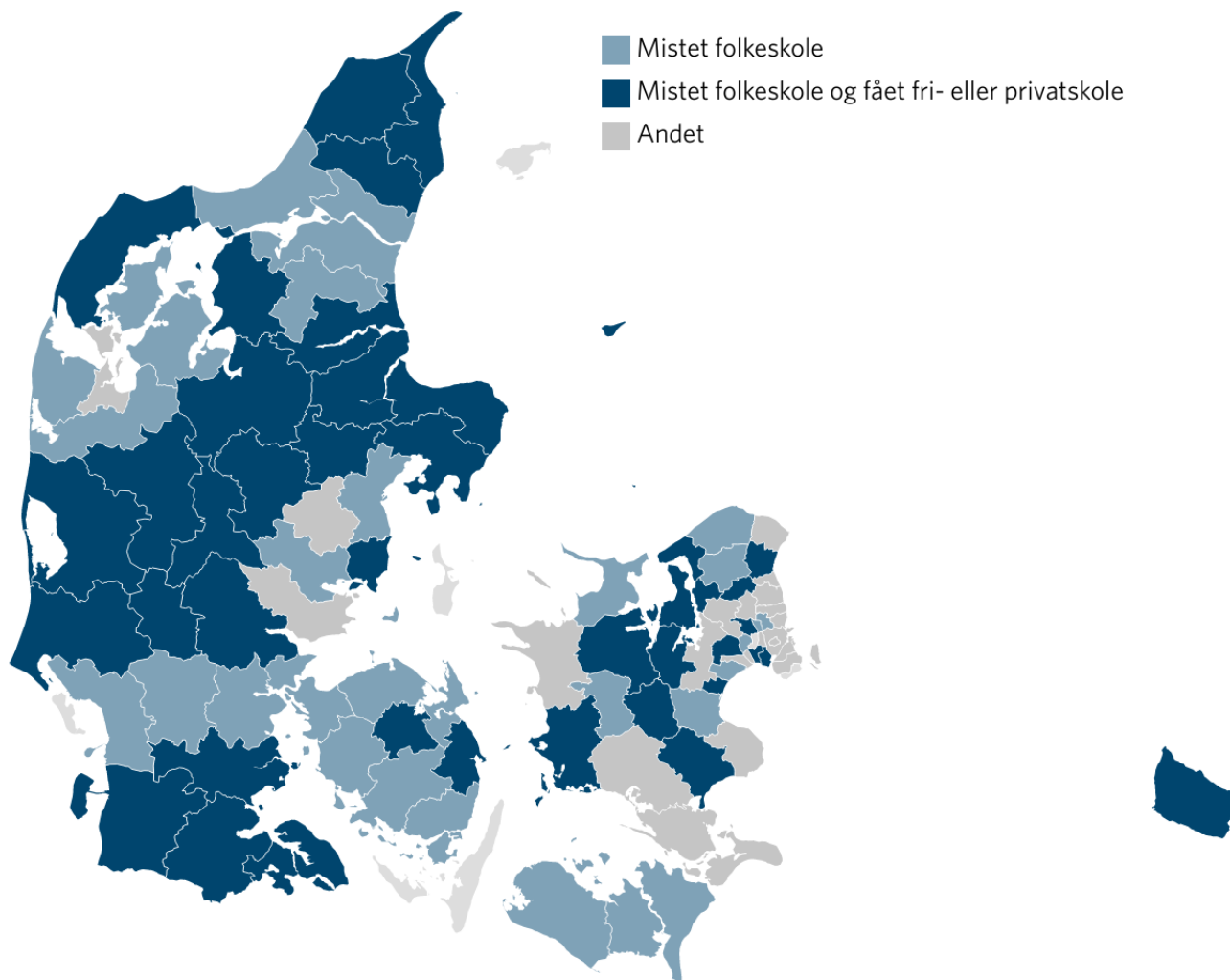
”Udviklingen er sket samtidig med, at der er lukket mange folkeskoler i Danmark. Siden 2007 er antallet af folkeskoler faldet med cirka 330 skoler, hvilket svarer til cirka 20 procent. Samtidig er antallet af fri- og privatskoler vokset med cirka 11 procent - fra cirka 500 til cirka 550.”

”Lukningerne af folkeskoler er primært sket i provins- og landområderne, dvs. i kommunerne uden for de store byer. Mange af disse områder har samtidig oplevet, at der er kommet flere fri- og privatskoler.”

Vi bruger med andre ord ret mange kræfter på at angive en årsagssammenhæng til de lukkede folkeskoler. Læg dertil, at tre ud af analysens seks figurer handler om folkeskolelukninger. Et af landkortene i analysen viser endda, at der i mange kommuner er lukket folkeskoler samtidig med, at der er kommet flere privat- eller friskoler.

Mange kommuner har mistet folkeskoler og fået fri- eller privatskoler siden 2007

Kortet viser, hvilke kommuner der har mistet mindst én folkeskole mellem 2007 og 2020. I de mørkeblå kommuner er der samtidig kommet mindst én ekstra fri- eller privatskole i samme periode.

Anm.: Der er tale om netttotal. Dvs., at selvom en kommune har værdien "Mistet folkeskole", så kan der godt være åbnet en folkeskole i perioden. Der er blot lukket flere, end der er åbnet. Følgende kommuner er udeladt: Dragør, Fanø, Glostrup, Læsø, Ærø, Langeland, Samsø. Opgørelserne beror på kommunernes vedligeholdelse af oplysningerne i Institutionsregisteret og er derfor behæftet med en vis usikkerhed. Opgørelsen er pr. 30. september hhv. 2007 og 2020.

Kort: Arbejderbevægelsens Erhvervsråd • Kilde: Børne- og undervisningsudvalget, BUU

Det lader ikke til, at Karsten Suhr har gjort sig umage med at læse analysen, når han skriver, at "Der bruges ikke mange kræfter på at fremhæve det faktum, at kommunalpolitikkerne har lukket folkeskolerne, og at der i nogle kommuner i stedet er opstået frie grundskoler."

En lokal skole er et vigtigt stykke infrastruktur. Det er en livsnerve for en landsby og en nøgelfaktor i et lokalsamfund. Så når der opstår en fri- eller privatskole i kølvandet på en skolelukning, så vidner det jo egentlig om sammenhold og engagement. Problemet er dog, at den redningsplanke ikke kommer alle til gode, og det betyder, at der er nogle børn, der bliver efterladt på perronen.

Tallene taler deres eget tydelige sprog. I landkommunerne går hvert tredje barn fra den højere middelklasse og overklassen på en privat- eller friskole, mens det kun gælder for hvert sjette barn fra arbejderklassen.

En analyse fra [2018](#) viser, at når den lokale folkeskole erstattes af en fri- eller privatskole, er det ikke de samme børn, der går ind ad skoleporten. Blandt børn med ufaglærte forældre er det 9 procent, der er overgået til privatskole, mens det for børn med mindst én forælder med en lang videregående uddannelse er næsten 18 procent, der er overgået til privatskole, hvis børnene er ramt af folkeskolelukning.

Tendensen er med til at trække i retning af en stadig større opdeling af danske skolebørn.